

RENAȘTEREA

Trecut în registrul special dela Tribunalul Cluj, Secția I, sub Nr. 1—1945.

„Nu mă rușinez de Evanghelia lui Hristos, pentru că ea este puterea lui Dumnezeu spre mântuirea tuturor celor ce cred“.

Rom. 1, 16.

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: parohii cl. I 20.000 Lei parohii cl. III 15.000 Lei
„ cl. II 18.000 Lei particulari . . 15.000 Lei

Redactor: Pr. A. FAUR

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Malinovski Nr. 18.

† PROF. DR. ION MATEIU

La încheierea numărului trecut al foii noastre am primit prin telefon vestea laconică despre moartea eruditului profesor și fost rector al Academiei de Inalte Studii Comerciale din Cluj—Brașov, Dr. Ion Mateiu. Vestea ne-a îndurerat profund. Nu trecuseră doar decât câteva săptămâni de când îl sărbătoriserăm cu toată dragostea, în aceste coloane, cu prilejul împlinirii celor patruzeci de ani de activitate publicistică, pe care adormitul întru Domnul i-a închinat cu o impresionantă jertfelnicie Neamului și Bisericii sale dreptmăritoare.

Adevărat că-l știam suferind de peste un an de zile, dar ultimele vești primite chiar dela el erau dintre cele mai dătătoare de nădejdi. Ci, împotriva acestor nădejdi, Domnul l-a chemat la sine în ziua de 20 Martie a. c., după ce i-a rânduit mulțumirea de a-și petrece ultimele zile ale vieții în satul său natal, pe care l-a iubit cu atâta căldură.

Născut în anul 1884 în Sebeșul de sus (jud. Sibiu) Dr. Ion Mateiu a fost vlăstarul unei distinse familii preoțești. Studiile și le-a făcut în satul de obârșie, la Sibiu și la Cluj. În primul oraș s'a îndeletnicit cu știința sacră, la Institutul teologic „Andreian“, iar în ultimul și-a luat titlul de doctor în drept.

Înzestrat de Dumnezeu cu însușiri dintre cele mai alese, tânărul Ion Mateiu s'a dovedit un element de elită în toate școlile prin care a trecut. Inteligența sa scăpărătoare și statornică sa râvnă de a ști cât mai mult și cât mai temeinic l-au ajutat să-și zidească o cultură largă, pe care a fructificat-o apoi în viața obștească în care a intrat cu elanul celei mai darnice tinereți.

Și-a început cariera ca dascăl de școală primară în Săliște. Experiența dascălească și cultura pe care și-a îmbogățit-o tot mai mult l-au dus apoi în scaunul de coreferent al tre-

bilor școlare la Consistorul Arhidiecezan din Sibiu. După războiul întregirii noastre naționale — pe vremea Consiliului Dirigent — a împlinit cu cinste și slujba de director general al învățământului din Ardeal, după care vrednicia sa, verificată din belșug, l-a urcat pe catedra de drept a Academiei de Inalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj.

Dar slujbele administrative și catedra universitară n'au epuizat niciodată puterea de muncă și însuflețirea apostolică a lui Ion Mateiu. Adormitul întru Domnul a cheltuit o neostenită energie și pe tărâmul scrisului științific și gazetăresc. O serie întreagă de volume tipărite și multe sute de articole și studii fac mărturia prodigioasei activități cărțurărești cu care Dr. Ion Mateiu a ținut să-și împodobească viața. Aceste volume sunt mai ales din domeniul dreptului și al istoriei — profane și bisericesti. Cât despre articole, ele îmbrățișează aproape toate domeniile vieții obștești.

Opera științifică a profesorului Ion Mateiu se distinge prin obiectivitate și temeinicie, iar graiul scrisului său prin limpezime și frumusețea stilistică. Articolele lui de gazetă atacau totdeauna esența problemelor, cucerind pe cetitor prin verva și căldura expunerii. Cele mai multe din aceste articole — bisericesti — se găsesc în coloanele „Telegrafului Român“ dela Sibiu și în ale „Renașterii“ noastre, al cărei director iscusit a fost timp de șapte ani de zile. Adunând într'un volum — când va fi cu putință — măcar o seamă din aceste articole, Episcopia noastră va cinsti într'un chip rodnic amintirea distinsului și devotatului ei fiu duhovnicesc.

Prin trecerea la cele veșnice a lui Ion Mateiu, încă pribeagul așezământ de cultură dela Brașov pierde pe unul dintre cei mai buni dascăli ai săi,

Frăția Ortodoxă Română pe înțeleptul și entuziastul său îndrumător, iar Biserica noastră ortodoxă pe unul dintre cei mai devotați luptători din falanga cărțurarilor săi.

STUDENTIMEA și F. O. R. S.-UL

E mai presus de orice îndoială că asistăm la o maturizare a studențimii.

Studențimea a părăsit strada și, deși sufocată de atâtea lipsuri, unele inerente vremurilor de după război, caută să desprindă, din adâncul zilelor pe care le trăiește, sensul viu și permanent al spiritualității noastre creștinești și românești.

S'a reîntors la Cluj cu o vreie precisă, care ne umple sufletul de îndreptățite nădejdi, că încetul cu încetul vom răsbate la acele comori care formează pârghia de rezistență a sufletului românesc de pe ambele versante ale Carpaților.

Când mă gândesc la studențimea de acum 15—20 ani, care se bucura de atâtea favoruri în Universitate și totuși o bună parte din ea credea că nu se poate afirma mai bine decât ieșind în stradă și manifestând sgomotos împotriva conducătorilor, care o ocrotea și o ajuta și între studențimea de astăzi, nu poți să-ți stăvilești condeii să nu facă o constatare: Studențimea de azi știe să sufere și să tacă. Știe să-și înnăbușe toate umilirile și să-și cicatrizeze rănilile pe care războiul i le-a cauzat. Și dacă tace, tace pentru că e convinsă că tăcerea este una din virtuțile de căpetenie ale omului matur. Și mai știe și aceea că adevărul nu poate fi înnăbușit. Dreptatea e mai tare decât stânca și răsbate și prin pereții groși ai zidului, după cum a răsbătut și din mormântul rece și pecetluit al Mântuitorului Hristos. Dreptatea nu poate fi înmormântată.

Vorbeam, zilele trecute, cu o înaltă personalitate din Cluj despre studențimea de astăzi și despre viața grea pe care o duce. Unii dintre ei n'au avut foc în cameră toată jarna, alții n'au știut ce-i dejunul, pentru ca alții să mănânce odată pe zi, să doarmă prin gară și prin alte localuri, de te cuprinde năcazul. Studențimea de astăzi și-a călîit sufletul în focul cutropitor al războiului și a îndurat amărăciunile din plin.

Pierde? Nu, căci profesorul Ion Mateiu — prin scrisul său — își slujește Neamul și Biserica și de dincolo de mormânt.

Bunul Dumnezeu să-l odihnească în laturea celor dreپتي.

Și poate că tocmai această suferință i-a călîit sufletul în așa măsură încât s'a putut ridica până dincolo de vremelnicie și caută acum rostul adânc și permanent al sufletului acolo unde se cuvine să fie căutat.

Am asistat până acum la două întruniri studențești și de fiecare dată am făcut aceeași plăcută constatare. Studențimea de azi, după ce realitatea i-a arătat ce-i poate da, la ce grozăvii o poate supune, a reușit să se smulgă din măruntul cotidian și caută să desprindă acum, din noianul de bunuri, pe acelea care au fost și s'au dovedit valori permanente ale cauzei noastre. Și, după cum era firesc, reîntoarcerea nu putea să fie decât spre Biserica ce ne-a păstrat ființa, ne-a format graiul și ne-a dat secolului de astăzi cu o conștiință la înălțimea vremilor.

De bună seamă crearea unui asemenea climat în lumea universitară se datorește în primul rând organizației mirenești a Frăției Ortodoxe Române, care a luat ființă în Cluj în primăvara anului 1933. Ce a fost, ce este și ce vrea să facă F. O. R.-ul nu e rostul acestor rânduri să o spună. Rostul lui și roadele ce le-a adus cauzei obștești sunt prea bine cunoscute tuturor. Frăția Ortodoxă Română Studențească sau F. O. R. S.-ul este o creație minoră dar fidelă a F. O. R.-ului. Studențimea și-a dat asentimentul pentru încadrarea ei în alviile duhovnicești ale sorei ei mai mari, cu hotărîrea de a munci pentru a cuprinde în sânul ei pe toți cei ce-și simt inima svăcnind alături de tradițiile vechi ale neamului. Și s'a ținut de cuvânt.

Nevoită să-și ia drumul pribegiei, după odiosul dictat dela Viena, a poposit pe malurile Cibinului, simțind însă în tot timpul alătura de ea mâna binecuvântată și inima caldă a I. P. S. S. Mitropolitului Nicolae. Ajutată mai apoi și de sfaturile și îndrumările P. C. Prot. Aurel Nanu, duhovnicul studenților, tânără organizație a înscris la activul ei noi

contribuții, care au impus-o tot mai mult atențiunii binevoitoare a publicului.

După dispariția barierei de subț dealul Feleacului, F. O. R. S.-ul s'a reîntors în orașul de baștină de altădată. Astăzi se simte în largul lui și-și continuă munca de rezidire a sufletului cu seninătatea omului care știe că s'a apucat de o treabă bună.

Mărturisesc că la început nu bănuiam maturitatea de gândire până la care s'a ridicat studențimea noastră. Fără să prejudiciez întru nimica puterea de discernământ a studențimii și fără să contest spiritul de claritate de care e condusă, dar raportată la vremile de pe când și cel ce semnează aceste rânduri își făcea ucenicia în Cluj, e o distanță mare. Și în subconștientul meu pulsa ceva din atmosfera zilelor de atunci. Dar, anii au trecut. Acum se poate spune cu inima liniștită că am început să trăim într-o perioadă de maturizare și de regăsire pe alviile sfinte ale tradițiilor noastre de două ori milenare și o revenire la spiritualitatea întreagă și permanentă a neamului. Cuvântul D-lui I. Păun dela prima adunare, alocuțiunea D-lui R. Cărpinișanu, președintele F. O. R. S.-ului dela întrunirea din urmă, disertația Ds. Apolzan, ca și cuvântul cald, rupt din inimă, al C. Ierodiacon Anania au fost dovezi elocvente. Fiecare a tratat o problemă cu competența omului de inimă și de avânt, cu o seninătate și ușurință care au

vădit adâncă preocupare și aleasă pregătire.

Punând pe Mântuitorul Hristos în centrul preocupărilor sale, cum bine a subliniat C. Ierodiacon Anania, studențimea nu se micșorează, nu devine anacronică și nici demodată, ci se menține pe linia continuității noastre și a veșniciei din om. Hristos e veșnicul prezent. În El și prin El numai putem să fim cu adevărat vii. Și înfruntând și pe mai departe zăriștea vremilor sub calda oblăduire a Crucii lui Hristos, nu ne îndepărtăm de științele pozitive, ci cu Hristos cel desăvârșit vom putea să ne desăvârșim și noi menirea așa după cum ne sunt vrerile și năzuințele.

La ședința ultimă a luat parte și P. C. Pr. Zosim Oancea, noul duhovnic al studențimii universitare. Senin, cu multă chemare și cu cuvântul cald și-a schițat programul de muncă, cu liniștea omului care știe ce vrea. Nu ne indoim că sub blânda și părinteasca sa oblăduire, studențimea va continua și acasă aceeași prodigioasă activitate, ca și sub buna purtare de grijă a P. C. Prot. Aurel Nan la Sibiu.

Inceputul a fost bun, peste așteptări de bun. Și dacă vremea bună se cunoaște de dimineața, atunci nu mai încapă nicio îndoială că bolta subț care începe să mijască zorile acestei organizații studențești la Cluj, nu poate fi decât promițătoare.

Pr. AUG. FAUR

APOSTOLUL DUMINECII

Prin sângele Domnului am dobândit răscumpărarea

Evrei 9, 11—15.

Din mâinile Creatorului omul a ieșit perfect. Dumnezeu a dat omului minte luminată, dreaptă și ferită de rătăcirii. Inima celui dintâi om nu se abătea spre rău și voința lui asculta de judecata cea dreaptă săvârșind numai binele. Trupul nu cunoștea durerea și se supunea în totul sufletului. Această perfecțiune nu era atât de stabilă ca să nu poată fi smintită. Dacă omul și-ar fi pus în lucrare toate alesele însușiri cu care l-a înzestrat Dumnezeu, cu vremea ar fi ajuns la perfecțiune îngerească și în stare de-a nu mai putea păcătui. Pentru a putea ajunge aici omul avea trebuință de ajutorul lui Dumnezeu, de harul sfinților, fără de care nu se poate săvârși nimic bun. Adam a și primit acest har, care i-a aprins în suflet credința, dragostea și nădejdea, cu ajutorul cărora s'a pus în legătură cu Dumnezeu.

În Paradis, în apropierea lui Dumnezeu, cel dintâi om printr-o muncă ușoară a trăit în fericire deplină. Puterile lui morale au fost puse însă la încercare. Dumnezeu a dat omului ocazie de-a conlucra la viitoarea lui situație. Dumnezeu voia ca omul prin proprie lucrare să-și întărească puterile morale, ca să ajungă la acel grad de perfecțiune, care nu i-ar fi îngăduit să mai păcătuiască. Pentru aceasta i-a dat poruncă: să nu mănânce din „pomul cunoștinții binelui și-a răului”. Cu puterile sale și cu ajutorul lui Dumnezeu porunca era ușor de îndeplinit. Pe lângă atâtea mari și multe binefaceri primite dela

Dumnezeu, această opreliște era neînsemnat de mică. În această poruncă se cuprindea tot ce cerea Ziditorul dela zidirea sa. Și apoi această poruncă a fost rânduie de cer, pentru a ajuta omului să ajungă la asemănare cu Dumnezeu. Și mai trebuia ascultată pentru că de această poruncă era legată fericirea sau nefericirea lui. De împlinirea poruncii era legată perfecțiunea îngerească, neputința de-a mai putea păcătui și posesiunea pentru vecie a tuturor bunurilor dăruite lui de Dumnezeu. De călcarea poruncii era legată pierderea acestor bunuri și moartea. Cu toate acestea porunca lui Dumnezeu a fost călcată.

Diavolul, pizmuind fericirea omului, a reușit să minșească pe Eva înduplecând-o să-și piardă încrederea în Dumnezeu și să dorească ceea ce nu se poate: să fie numai decât asemenea cu Creatorul său. Urmările acestui păcat au fost cât se poate de grele, fiindcă omul avea puțința de-a se împotrivi uneltirilor diavolești și totuși nu s'a împotrivit. N'a fost însă fără vindecare, cum e cazul îngerilor căzuți, care au păcătuit neîndemnați de nimeni și care se bucurau de însușiri superioare omului. Păcatul odată săvârșit, chipul lui Dumnezeu în om s'a stricat, harul divin l-a părăsit, își pierde dreptatea și sfințenia originală, armonia dintre trup și suflet dispăre, i se întunecă mintea, i se pervertește inima, îi slăbește voința și de acum omul caută mai mult spre pământ decât spre cer, mai mult spre rău decât

spre bine, mai mult spre creatură decât spre creator. Omul a murit sufletește, iar trupește a devenit muritor.

De aci înainte omul e silit să-și agonisească cu sudoarea frunții pâinea cea de toate zilele, să cunoască dureri, boale și tot felul de suferințe, care nu se sfârșesc decât odată cu moartea. Urmările păcatului strămoșesc nu s'au oprit la Adam și Eva, ci au trecut și asupra urmașilor. Ei au săvârșit păcatul, iar urmașii au moștenit vina cu toate urmările. După păcat omul a mers din rău în tot mai rău, până a ajuns aproape să moară nu numai trupește, ci și sufletește. Ori, aceasta era împotriva scopului pentru care dragostea lui

Dumnezeu a creat omenirea. Și fiindcă omul atât era de decăzut încât era peste putință să se ridice la Dumnezeu, cerul a hotărât să se pogoare Dumnezeu la om. La plinirea vremii Fiul lui Dumnezeu se pogoră pe pământ, ia chip de rob, ia asuprași păcatele întregii omeniri și primește să se jertfească în locul nostru. Jertfa Mântuitorului a împăcat omenirea cu Dumnezeu, a deschis iarăși porțile Raiului, iar sângele lui nevinovat a spălat murdăria păcatului.

Deci, nu prin sânge de țapi sau viței, nici prin sângele nostru, ci prin sângele Domnului am dobândit răscumpărarea.

Pr. TEODOR CICEU

GÂNDURI PENTRU POST

Sfânta noastră biserică, în înțeleapță ei orânduie, a așezat în decursul anului bisericesc intervale de timp — posturile — pentru ca omul să-și înfrâneze poftetele, să-și cerceze conștiința și să cugete mai adânc asupra rostului și menirii sale în această viață. Iar un minunat prilej spre a medita asupra acestor lucruri, ni-l oferă cuvintele Mântuitorului din Marcu 8, 35: „Cel ce va vrea să-și mântuiască sufletul său, pierde-l va pe el, iar cel ce și-l va pierde pentru mine și pentru evanghelie, acela și-l va mântui pre el”. Pe drept cuvânt spun unii comentatori ai cuvintelor Domnului, că acest verset cuprinde cheia întregii noastre existențe. Se cuvine deci a zăbovi câteva momente asupra adâncului înțeles pe care-l cuprind aceste cuvinte și a vedea care e rostul și semnificația lor pentru vremurile pe care le trăim.

Este un lucru bine cunoscut că oricine trăește în această lume, trăește după o anumită concepție de viață și toată strădania lui se face spre a putea realiza ceea ce și-a propus. Nimănui nu i-a trecut vreodată prin minte că ar fi mai potrivit pentru el să-și întocmească un crez de viață, deci să cugcte într'un anumit fel și să se poarte cu totul într'alt fel, exceptând bine înțeles cazurile în care e vorba de oameni stăpâniți de patimi sau de greutatea de neînlăturat. Putem deci pe drept cuvânt spune, că fiecare dintre noi își orânduiește viața sa potrivit preocupărilor sale și posibilităților pe care le are. Cel ce și orânduiește viața, absorbit fiind de lucrurile mărunte necesare ei, pentru a trăi cât mai comod, o face aceasta socotind că scopul vieții lui este a trăi cât mai ușor, cât mai neturburat. Cel ce se gândește mai mult la sufletul său și încearcă să și-l cultive, fie câștigându-și cunoștințe felurite, fie însușiri alese, o face aceasta condus fiind de principiul că sufletul prețuiește mai mult decât timpul.

Dar, hotărât lucru, nu s'ar putea spune despre acei ce sunt preocupați numai de ceea ce le este necesar în această viață, că ei nu se gândesc la mântuirea sufletului lor. Pentru ei, a-și mântui sufletul însemnează a-și găsi mulțumirea în această viață, a-și împlini nevoile

lor zilnice, a-și făuri o viață cât mai ușoară și cât mai plăcută. Orizontul vieții sufletești a acestora este atât de îngust, încât lor pe drept cuvânt li se pot aplica cuvintele rostite de bogatul din evanghelie: „Suflete, ai adunate multe bogății pentru mulți ani, odihnește-te, mănâncă, bea și te veselește” (Luca 12, 19).

Și dacă ne-am conduce numai după cunoștințele slabelor noastre puteri omenești, fără îndreptarul de viață al învățaturii Mântuitorului, nu știu dacă am putea răspunde ușor, oare cine procedează mai bine: Cel ce se îngrijește de suflet prin grija de trup, sau cel ce se îngrijește de suflet prin întâietatea ce i-o acordă acestuia?

Însă cuvintele Mântuitorului: „Cel ce vrea să-și mântuiască sufletul, pierde-l va pe el”, mai vizează încă o categorie de oameni: Pe acei ce acordă sufletului un primat în această viață, dar caută să și-l mântuiască alături de evanghelie: Unii își văd mântuirea în posedarea tuturor cunoștințelor referitoare la un domeniu al existenței; își află deci mântuirea în știință, rămânând nesimțitori la tot ceea ce nu se referă la preocupările lor, iar alții își află mântuirea în artă și în trăirea întregii game a sentimentelor ce ea e în stare a le da sufletului omenesc. Și ambele aceste categorii de oameni își fac din știință sau din artă adevărate religii, iar canoanele acestora le urmează cu stricteț.

Cuvintele Mântuitorului din Marcu cap. 8, v. 35, despart oamenii în 2 categorii: Una este a acelor ce, crezând că-și mântuiesc sufletul și-l pierd, iar alta a acelor ce, pierzându-și sufletul pentru Hristos și pentru evanghelie, dobândesc mântuirea atât de mult râvnită. Aceste cuvinte ale Mântuitorului indică 2 concepții de viață diametral opuse: Una dominată de principiile și de legile ce guvernează această viață trecătoare, iar cealaltă, inspirată din realitățile transcendente nouă, din realitățile vieții veșnice. Aici pe pământ răsună mereu în auzul nostru aceste 2 chemări: una, a vieții aces-teia, spre a fi trăită numai pentru ea, iar alta, a vieții de dincolo, pentru care trăim și această viață pământ-tească drept o pregătire.

Nu este greu de constatat că majoritatea oamenilor, prin felul lor de viață și prin îndeletnicirile lor răspund numai chemărilor acestei vieții. Și nenumărate sunt chemările acestea, chemări ce răsună la răspântiile drumurilor, chemări ce ni se adresează cu mai multă putere tocmai în frământatele zile pe care le trăim acum. Și ceea ce este mai dureros, este că oamenii zilelor noastre răspund acestor chemări, crezând că în acest fel își mântuiesc sufletul și nicidecum nu se gândesc că, sub aparența adevărului, suferă cea mai cumplită iluzie: aceea de a crede că au apucat pe calea cea bună. Și unii dintre ei, spre a putea mai ușor răspunde acestora, renunță chiar la ideea de suflet și spre a se amăgi pe sine, acceptă în locul lui ideea de viață, desfășurările căreia sunt supuse unor legi atât de precise, încât întreagă viața noastră sufletească apare supusă celui mai strict determinism. Iar alții, fără a renunța la ideea de suflet, îl lasă pe acesta cu totul pe al 2-lea plan, socotind că fundamentul întregii noastre vieți spirituale îl formează factorii material-economici și aceasta în așa fel, încât toate creațiile spirituale se găsesc în cea mai servilă dependență față de aceștia. În acest fel se profilează la orizontul vieții sufletești nori negri, nori aducători de pierzanie și nicidecum de mântuire.

Dar Mântuitorul a spus: „Cel ce-și va pierde sufletul său pentru mine și pentru evanghelie, acela și-l va mântui“. Dar oare ce însemnează a-ți pierde sufletul pentru Hristos și pentru evanghelie?

A-ți pierde sufletul pentru Hristos, însemnează a rupe lanțurile ce ne leagă de creaturi și a ne lega singuri, de bună voie, spre a urma pe Mântuitorul. A-ți pierde sufletul pentru Hristos însemnează a fi nemijlocit pătruns de adevărurile evanghelice și a duce strădaniile vieții tale până acolo, încât să trăești numai precum îți cere evanghelia: pentru Hristos și pentru dobândirea vieții veșnice. A-ți pierde sufletul pentru Hristos, însemnează a te pregăti să aduci viața ta jertfă nesângeroasă pentru realizarea binelui în mijlocul celor ce trăești. A-ți pierde sufletul pentru Hristos însemnează a face din tine un fiu al luminii și a umbla în căile vieții tale ca un fiu al luminii, precum spune Sf. Ap. Pavel: „Fraților, ca fiii luminii să umblați, nu ca niște necredincioși, ci credincioși, nu ca niște neînțelepți, ci înțelepți“. A-ți pierde sufletul pentru Hristos, însemnează a fi gata să dai totul pentru a câștiga totul: mântuirea sufletului tău. A-ți pierde sufletul pentru Hristos, însemnează a răspunde chemării vieții veșnice, însemnează a răspunde chemării adresate tuturor, dar urmată numai de cei ce cred în suflet, în existența eternă a lui și în primatul vieții spirituale. Această chemare depășește valorile înșelătoare ale spațiului și ale timpului, deoarece ea nu este

făcută pentru această viață: Ea e făcută în viață dar pentru viața veșnică, de aceea actualitatea acestei chemări rămâne atâta timp, cât se va mai afla o suflare omenească pe pământ. Iar celor ce le va părea neapropiat de grea această chemare, le răspundem cu cuvintele Mântuitorului: „Indrăzniți, eu am biruit lumea“.

În acest fel, dacă am renunțat la o seamă de mulțumiri mărunte, dacă am renunțat la o viață lipsită de orice preocupări înalte, cu toate comoditățile oferite de ea și ne-am pierdut sufletul pentru adevărurile veșnice, atunci ne-am dobândit mântuirea. Cuvântul dumnezeesc ne cheamă spre o viață nouă, mai grea dar mai demnă, viață ce oferă satisfacții infinite mai superioare. Și din varietatea chemărilor ispititoare ale zilelor noastre, noi să alegem numai pe aceasta, fiindcă numai ea ne poate aduce mântuirea sufletului.

IOAN ZĂGREAN

Revista Teologică

REVISTA TEOLOGICĂ, întemeiată de Înalt Preasfințitul Mitropolit Nicolae și condusă astăzi de distinsul profesor al Academiei Teologice din Sibiu Dr. Grig. T. Marcu, a intrat în al treizeci și șaselea an al existenței sale. Încărcată de prestigiu, această revistă apare și azi în aceleași optime condiții redacționale și tehnice în care numeroșii ei cititori s'au obișnuit s'o vadă totdeauna.

Vicisitudinile războiului nu le-a cunoscut decât administrația revistei, care a făcut toate jertfele pentru ca abonații să fie mulțumiți întru totul.

E aproape un miracol că Revista Teologică apare și azi în caiete de peste o sută de pagini (Nr. pe Ian.-Febr. 1946 are 168 pagini!), tipărite pe excelentă hârtie de acum zece ani!

Suntem convinși că preoții noștri — tineri și bătrâni — nu vor întârzia să ia sau să reia, prin abonamente, legăturile cu această publicație unică în țară. Ea este un îndrumător indispensabil pentru orice preot dornic să-și improspăteze neîncetat mintea și inima în misiunea ce are s'o îndeplinească în mijlocul poporului credincios.

Abonamentul anual: Lei 12 mii. Redacția și administrația: Sibiu, Academia Teologică Andreiană.

**Organizați
Reuniuni
de femei!**

ELANUL VITAL

Un mare filosof francez, Henri Bergson, ajunge, după multe și îndelungate cercetări, la concluzia că puterea care îi dă omului tărie și popoarelor rezistență tenace este elanul vital, vigoarea fizică și spirituală.

Are multă dreptate învățatul francez.

E destul să ne gândim la vremurile crâncene prin care trecem și la necurmatele epoci de bejenie, prin care i-a fost scris să treacă neamul nostru românesc.

Schimbările apocaliptice, de răsturnări greu de examinat, au cernut, cum nu se poate mai bine oamenii și popoarele.

Toți cei lacomi, ambițioși și lipsiți de suportul tare al credinței s'au dus la fund sau, în chip nenorocit, încearcă să înnoate, prin miasmele pestilențiale, către un liman, folosindu-se de aceleași metode corupte.

Au rămas în picioare, cu privirea drept înainte, numai cei tari, cei cu credința neclintită, în ideal, în Dumnezeu și în bătăile inimii sale.

Privind peste vremuri și peste accidentele zilei putem fi mândri, fiindcă atât oamenii de seamă ai națiunii noastre, cât și poporul în componența sa de temeii — țaranul și vrednicul intelectual — în schimbul tuturor suferințelor și al tuturor ispitelor, au rămas credincioși sufletului străbun: au văzut mai departe de clipa trecătoare, așa cum le poruncește instinctul, care nu minte niciodată și așa cum le poruncesc înaintașii multor veacuri, al căror cuvânt nu se poate călca fără pedeapsa de moarte.

Elanul vital, despre care vorbește savantul francez, este în noi, deci: în puterea de viață a națiunii noastre, care înghite năvalnic, așa cum a făcut întotdeauna, toate elementele sireine, care transformă în materie

proprie orice teorie străină, adaptând-o, care aruncă la mal tot ce-i putred și nepotrivit cu concepția sa sănătoasă asupra lumii și asupra rânduirii dintre oameni, care, prin oamenii săi aleși, întreține flacăra marilor idealuri naționale și umane.

Săpându-ne în suflete această credință biruitoare, putem privi, în toată liniștea, svârcolirile vrășmașilor și putem, cu simț clar de orientare, vedea, unde ne este locul nostru, în uriașa luptă ce se dă acum, în lume.

ION BERCIU

† Dr. Ioan Vescan

Abia ni s'au svântat lacrimile vărsate pe urma morții neuitatului nostru prieten dr. Ion Mateiu, și o altă veste tristă ne cernește inimile: Dr. Ioan Vescan, deputat în Adunarea noastră eparhială, a adormit întru Domnul Sâmbătă 30 Aprila.c.

Suflet de elită, avocat distins, defunctul în toată viața sa a fost un Român devotat Bisericii și neamului său. De aceea a fost atât de iubit de prieteni și atât de prețuit până și de dușmani.

Dictatul dela Viena l-a pus pe drumurile pribegiei, ca pe atâția frați ai săi. Dar bunul Dumnezeu i-a rânduit să-și petreacă ultimele zile ale vieții în Tg.-Mureșul lui drag.

După prohodul săvârșit în Catedrala din Tg.-Mureș, trupul neînsuflețit al lui Dr. Ioan Vescan a fost transportat la Viișoara (jud. Turda), unde o fost așezat cu cinstea cuvenită, spre veșnică odihnă, în cripta familiară.

Odihnească-l Domnul în ceata dreptilor Săi.

Colecta pentru liceele ort. din Cluj

Protopopiatul Bistrița:

1. Bârla (paroh: Vasile Marcu) 20.000 lei. 2. Blăjenii de jos (paroh: Ioan Pop) 39.200 lei. 3. Blăjenii de sus (adm. Ioan Pop) 51.000 lei. 4. Buduș cu filia Budacul (paroh: Zaharia Feier) 107.500 lei. 5. Caila (paroh: Teodor Ciurus) 26.500 lei. 6. Chintelnic (paroh: Valeriu Căndea) 56.500 lei. 7. Cușma (paroh: Nic. Mărean) 33.900 lei. 8. Dipșa (paroh: Dragutin Georgiu) 52.520 lei. 9. Dorolea (adm. Vasile Jecan)

26.540 lei. 10. Mijloceni Bârgăului (paroh: Aug. Pop) 36.200 lei. 11. Năsăud (paroh: Vasile Puica) 45.500 lei. 12. Prundul Bârgăului (paroh: Gavil Relea) 189.800 lei. 13. Rusul Bârgăului (adm. I. Hanganu) 25.000 lei. 14. Șieu Sfântul (adm. Valeriu Căndea jun.) 35.000 lei. 15. Sigmir (adm. Valeriu Căndea sen.) 30.500 lei. 16. Susenii Bârgăului (paroh: Nic. Cristea) 70.000 lei. 17. Viișoara-Heidendorf (adm. Val. Căndea sen.) 32.500 lei. Total: 878.160 lei.

CRONICA EVENIMENTELOR

INTERNE

Reîntors dela Sinaia M. S. Regele a primit în audiență de lucru pe Di Dr. Petre Groza, președintele Consiliului de Miniștri și pe Di Teohari Georgescu, ministrul afacerilor interne.

Ziarele din Capitală acceptă cu satisfacție comunicatul Rectoratului Universității din Cluj prin care studențimea se angajează să nu facă niciun fel de politică în Universitate.

Di Adrian Holman, reprezentantul Marelui Britanii în România, a făcut următoarea declarație: „Vin pentru prima dată în România. În consecință nu pot să-mi exprim părerea asupra țării D-voastră. Tot ce pot spune este că am citit cărți asupra României și că mi s'a vorbit mult despre frumusețea peisajelor românești. De aceea sunt convins că șederea mea în țara D-voastră îmi va fi foarte agreabilă.“

EXTERNE

Londra. Se anunță că un vapor încărcat cu emigranți evrei, care voiau să intre ilegal în Palestina, a fost interceptat de marina britanică și remorcat la Tel-Aviv.

Pe el se aflau 240 evrei din diferite țări din Europa centrală.

Paris. Pentru grăbirea căderii regimului Franco din Spania, Franța a cerut guvernului britanic să ia măsuri economice, lipsind-o astfel de unele produse de imediată necesitate.

Londra. Guvernul britanic a publicat un decret prin care ușurează censura. Rămâne însă strict interzisă publicarea criticilor la adresa personalităților conducătoare ale statului și ale bisericii.

New-York. Consiliul de securitate discutând propunerea făcută în legătură cu scoaterea problemei persane de pe ordinea de zi, a decis prin vot să rămână și pe mai departe.

Ciungking. Se anunță din extremul Orient că guvernul central a căzut de acord cu guvernul sovietic pentru evacuarea trupelor sovietice

din Mancuria. Evacuarea va fi terminată până la sfârșitul lunii Aprilie.

Washington. Ziare din America aduc știrea că Ministrul de Război al Statelor Unite a pus din nou în vigoare Regulamentul care prevede păstrarea secretului pentru mișcările de trupe dela o divizie în sus.

Londra. Comitetul executiv al partidului laburist ocupându-se cu oferta de fuziune a partidului comunist, a precizat că acest partid nu are decât să se disolve și membrii lui să se înroleze în partidul laburist care numără peste trei milioane de membri.

Berlin. Comisia Aliată de Control a căzut de acord în privința nivelului industrial german de după războiu. Se știe că la Potsdam s'a stabilit principiul că poporul german nu poate avea un nivel de viață superior celui din celelalte țări europene. Acordul va fi publicat în zilele acestea.

Geneva. Regele Leopold al Belgiei, care trăiește actualmente în Elveția, a declarat unui profesor din Bruxelles că „nu s'a gândit niciodată să părăsească tronul“.

INFORMAȚIUNI

I. P. S. S. Patriarhul Nicodim a fost invitat de către I. P. S. S. Patriarhul Alexei al Rusiei Sovietice să facă o vizită la Moscova spre a participa la unele festivități cu caracter bisericesc.

După cât suntem informați I. P. S. S. Patriarhul Nicodim s'a arătat bucuros de a satisface această invitație.

Concert religios. În după masa zilei de 24 Martie, corul bisericii Sf. Nicolae de pe Calea Regele Ferdinand a dat un concert religios în sala cea mare a Prefecturii județului în cadrul serbării de ajutorare a studenților refugiați și săraci dela Universitatea din Cluj.

Serbarea a fost prezidată de C. Pr. Lucaciu, fiul memorandistului de pe plaiurile sălăjene.

În repertoriul său, corul a avut șase bucăți muzicale pe care le-a executat cu o dibăcie rară. Aplauzele și felicitările publicului au fost pe de-a'ntregul justificate.

Conferința Dlui prof. Ion Moga. În cadrul Societății ortodoxe naționale a femeilor române, filiala Cluj, a conferențiat, Duminecă 24 Martie a. c., Dl prof. univ. *Ion Moga* despre: „*Semnificația luptelor religioase în secolul al XVIII-lea în Transilvania*“. Plecând dela trecerea Transilvaniei sub stăpânirea Habsburgică, conferențiarul a schițat, sumar, felul cum s'a făcut unirea unei părți a Românilor ardeleni cu biserica Romei, stăruind îndeosebi asupra beneficiilor pe care le scontau cei care duceau tratativele de unire. Cum a-

ceste înlesniri — de care își animau speranțele cei prinși în mrejele dominației habsburgice, au rămas literă moartă, exponenți iluștri ai bisericii unite, ca Inocențiu Micu Klein, au deschis lupta de cucerire a drepturilor la viață pe seama Românilor transilvani. Drama sufletească a conducătorilor era ecoul vaerului norodului impilat, năpăstuit și înșelat.

Politica imperialistă a Curții din Viena a avut ca obiectiv principal în Transilvania slăbirea organismului nostru românesc, prin samavolnicie și teroare. Reacțiunea instinctului nostru de conservare a fost însă promptă și viguroasă. Secolul al XVIII-lea se caracterizează — în istoria Transilvaniei — printr'o demnă rezistență a conștiinței ortodoxe — lovită în sensibilitatea ei — și printr'o impunătoare luptă în slujba ideilor de libertate și dreptate pentru obiditul popor român.

Obiectivitatea științifică, claritatea ideilor și facilitatea expresiei au constituit notele fundamentale ale acestei substanțiale conferințe.

Profanare de biserică. În noaptea de 21 spre 22 Martie c., răufăcători au intrat în biserica Sf. Nicolae de pe Calea Regele Ferdinand din Cluj și au jefuit-o de lucrurile cele mai de valoare ce le avea.

Printre alte lucruri au luat cu ei patru covoare mari, persiane, Sf. Potir, copia și lingurița de aur, odăjdii și alte lucruri sfinte. Paguba se ridică la mai multe zeci de milioane. Răufăcătorii încă n'au putut fi descoperiți.

PARTEA OFICIALĂ

Oficiul parohial ort. român Mociu—Cluj.
Nr. 44/1946.

Publicație de licitație

Consiliul parohial al bisericii ortodoxe române din comuna Mociu, județul Cluj, dă în întreprindere, pe cale de licitație publică, lucrarea unei tâmplice noi, pictarea ei și pictura murală a bisericii și invită pe cei ce doresc să execute această lucrare să-și înainteze ofertele în scris oficiului nostru parohial până la data de 20 Aprilie 1946 când se va ține

licitația în biroul oficiului parohial din Mociu.

Planul și condițiunile de executare se pot vedea zilnic la oficiul parohial.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a încredința lucrarea tâmplicei noi și pictura ei, precum și pictura murală a bisericii, fără considerare la prețuri și condițiuni, aceluia dintre ofertanți, care prezintă mai multă garanție și pricepere.

Epitropia nu suportă spesele de participare la licitație.

Neputându-se ține licitația la data

de mai sus, din lipsă de concurenți sau alte motive, se va ține din nou la data de 31 Aprilie a. c., la aceeași oră și în aceleași condițiuni, când se va putea da și din mână liberă.

Mociu, la 11 Martie 1946.

Pr. Emil Sămărghitean
președinte

Florea Ghirișan
epitrop I.

Nr. 180/1946 of. prot. 1—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa III-a Cupșeni, protopopiatul Lăpuș, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima apariție în „Renașterea“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat conform pregătirii.
2. Casă parohială corespunzătoare, cu grădină aparținătoare.
3. Dela fiecare fum o merță de cucuruz nesfărmat și o zi de lucru sau echivalentul în bani.
4. Veniturile stolare obișnuite.

Candidații își vor înainta cererile la Ven. Consiliu Eparhial, însoțite de actele necesare conform Regulamentului, cu prealabila aprobare a Prea Sfințitului Episcop — Cluj.

În termenul deschis concurenții, cu avizul protopopului, se vor prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Tg.-Lăpușului, la 25 Martie 1946.
Oficiul protopopesesc în înțelegere cu Consiliul parohial.

St. Gheție, protopop.

Nr. 2803/1945. 3—3

CONCURS

Se publică concurs din oficiu, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“ pentru postul de paroh al parohiei de cl. III liva Mare din Protopopiatul Bistrița.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat.
2. Venitele stolare.
3. Casă parohială n'are, însă credincioșii îi vor închiria una corespunzătoare.

Candidații își vor înainta cererile însoțite de acte Consiliului eparhial, în termenul de mai sus.

Cluj, la 8 Martie 1946.

NICOLAE V. Bogdan
Episcop secretar eparhial

2—2

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de clasa I-a Căian din tractul Cluj se publică prin aceasta concurs cu termen de 15 (cincisprezece) zile dela publicarea în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat conform pregătirii.
2. Casă parohială confortabilă, cu toate supraedificatele necesare, cu grădină de pomi și zarzavaturi în extensiune de 2 jugăre.
3. Sesiune parohială de 26 jug. arător, 6 jug. rât (fânaț) și 2 drepturi de pășune în pădurea comunei.
4. Stolele obișnuite.

Candidații la acest post, își vor înainta în termen documentele necesare, Ven. Consiliu Eparhial din Cluj, iar în parohie se vor putea prezenta pentru a face cunoștință cu credincioșii numai cu aprobarea Oficiului Protopopesesc Cluj.

Căian, la 30 Ianuarie 1946.

Pr. Teodor Drăgoiu Todea Simion
adm. paroh. epitrop.

Cluj, din ședința Consiliului eparhial dela 6 Febr. 1946.

Dr. Vasile Sava V. Bogdan
p. Episcop secretar eparhial

2—2

CONCURS

Pentru întregirea parohiei Toplița II, Protopopiatul Reghinului, devenită vacantă, prin alegerea Pr. Valeriu Antal la parohia I, prin aceasta se publică concurs cu termen de 15 zile în curierul oficial „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat potrivit gradului de studii.
2. Sesiune parohială: 16 și jumătate jug., cositor, arător și pășune.
3. Cinci stj. lemne de fag pentru foc sau echivalentul în bani.
4. Câte una mierță de bucate și una zi de lucru dela circa 400 familii.
5. Venitele stolare obișnuite în parohie.

Noul ales va servi în fiecare a III-a Duminecă și a II-a zi a sărbătorilor mari în biserica filială din Ciobotari.

Candidații își vor înainta în termen toate actele, cu cerere, Venerabilului Consiliu Eparhial prin Oficiul Protopopesesc, anexând și aprobarea de candidare dela P. Sf. Episcop.

În parohie se pot prezenta numai cu prealabila învoire a protopopului.

Toplița, la 3 Martie 1946.

Pr. Valeriu Antal

NICOLAE V. Bogdan
Episcop secretar eparhial

2—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroh al parohiei de cl. III Galați din protopopiatul Zlatna se publică concurs cu termen de 30 zile dela apariția în organul oficial „Renașterea“.

Beneficiile sunt:

1. Salar dela Stat după calificare.
2. Casă parohială bună cu toate supraedificatele necesare.
3. Folosirea cimitirului.
4. Folosirea sesiunii parohiale de 3 jugăre arător și fânaț.
5. Venitele după epitrahil.

Parohia are 712 suflete și biserică nouă. Apoi este lângă linia ferată la 7 km. depărtare de Zlatna.

Concurenții își vor înainta cererea de concurs, prevăzută cu toate actele necesare, Oficiului nostru protopopesesc în termen, iar în parohie spre a face cunoștință cu poporul se vor prezenta cu prealabila noastră învoire.

Zlatna, la 22 Ianuarie 1946.

Oficiul protopopesesc în înțelegere cu Consiliul parohial din Galați.

Cluj, la 20 Martie 1946.

NICOLAE V. Bogdan
Episcop secretar eparhial

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj